

Utbildningsinspektion i Yttre Ursviksskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–5

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av Yttre Ursviksskolan	2
Bedömningar	2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Yttre Ursviksskolan och besökt skolan den 6 och 7 november, 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Skellefteå kommun och från Yttre Ursviksskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolan intervjuades elever, rektor, personal i förskolan och årskurserna 1 - 5, personal i elevhälsan samt föräldrar med barn i årskurs tre och årskurs fem. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser samt verksamheten i

förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Yttre Ursviksskolan

Yttre Ursviksskolan	Antal barn
Skolbarnsomsorg	74
Förskoleklass	24
Grundskola	127

Källa: Skolans uppgifter.

Yttre Ursviksskolan ligger cirka 14 km från centrala Skellefteå. Skolan är belägen intill ett skogsområde med elljusspår och en skolskog. Skolan omfattar fem förskoleavdelningar, förskoleklass, årskurserna 1–5 samt integrerad skolbarnsomsorg med tre avdelningar. Skolan har en heltidsanställd rektor och tillhör rektorsområde öster, Ursviken.

Den pedagogiska personalen omfattas av cirka 10 heltidstjänster. Förskoleklass–2 är organiserade i tre spår, Kometen, Galaxen och Ledstjärnan. Undervisningsmetoderna varierar mellan åldersblandade grupper, klassvis och mindre arbetsgrupper. Undervisningen i årskurs 3, 4 och 5 sker huvudsakligen i åldershomogena grupper.

Elevhälsoteamet består av skolsköterska, skolpsykolog, specialpedagog, speciallärare och lärare. Specialpedagog och lärare är knutna till Yttre Ursviksskolan. Skolpsykolog och skolsköterska ingår även i elevhälsoteam vid andra skolor.

Bedömningar

Samlad bedömning

Det är inspektörernas bedömning att elevernas lärandemiljö överlag präglas av en lugn och trivsam stämning med god kontakt mellan elever personal. Personalen visar ett tydligt engagemang för sina elever.

Vid Björnen genomförs inte någon systematisk dokumentation och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i årskurs 5 i förhållande till de nationella målen. Detta måste skolan förbättra. De individuella utvecklingsplanerna behöver också utvecklas.

Rektorn håller sig förtrogen med den dagliga verksamheten. Kvalitetsarbetet behöver utvecklas och i högre grad pröva undervisningsmålen, följa upp och utvärdera resultat gentemot de nationella målen och utifrån detta, pröva och utveckla nya metoder.

I Skellefteå kommun används en styrkortsmodell i kvalitetsredovisningen, som också benämns lokal arbetsplan. Det är dock svårt att utläsa i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats och vilka ytterligare åtgärder för måluppfyllelse som ska vidtas. I kvalitetsredovisningen saknas också en analys av skolans resultat utifrån de nationella målen.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte en systematisk uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet).
- Skolans kvalitetsredovisning motsvarar inte förordningens krav (3 och 3a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Lärarna bör förbättra arbetet med att tydliggöra målen för eleverna i samtliga ämnen.
- De individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas.
- Skolans bör se till så att ordningsregler är gemensamma, kända och förankrade hos såväl personal som elever.
- Skolan bör skapa bättre förutsättningar för elevinflytande på såväl klassnivå som skolenivå.
- Skolan bör utöka elevernas möjlighet till ett allsidigt urval av ämnen i elevens val.
- Skolan bör säkerställa att elever som är mottagna i särskolan får den undervisningstid de har rätt till enligt timplanen för grundsärskolan.

Kunskaper

Resultaten för de nationella proven visar mycket små variationer under de senaste två åren. Resultatredovisningen för 2006/2007 visar på en skillnad mellan pojkar och flickor, både för resultaten i svenska vid nationella prov samt för resultaten på skellefteåmodellens prov i årskurs två som är ett kommunikations- och screeningverktyg i svenska. Det är viktigt att Yttre Ursviksskolan utvärderar orsakerna till detta och vidtar åtgärder för att förbättra resultaten samt att detta arbete dokumenteras, noggrant följs upp och utvärderas.

Tabell 1: Resultat på nationella prov i årskurs 5

	Andel (i procent) som uppnår målen	
	2006	2007
Svenska	91	96
Engelska	100	100
Matematik	96	100

Källa: Skolans kvalitetsredovisning

Enligt läroplanen ska resultatet av skolans verksamhet följas upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav. Vid Yttre Ursviksskolan dokumenteras kunskapsresultaten i svenska, matematik och engelska men inte i övriga ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan måste förbättra sitt arbete med dokumentation och utvärdering av kunskapsresultaten i övriga ämnen för årskurs 5.

Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att varje elev utvecklar förmågan att själv bedöma sina resultat. En förutsättning för detta är att skolan verkar för att öka elevens kännedom om målen. Vid Yttre Ursviksskolan är detta arbete tyd-

ligt endast i matematik, svenska och engelska. Inspektörerna bedömer att lärarna bör förbättra arbetet med att tydliggöra målen för eleverna i samtliga ämnen.

Enligt Grundskoleförordningen ska lärarna fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Detta sker i ett utvecklings-samtal. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Planen ska vara framåtsyftande och på ett konkret sätt beskriva vilka insatser som ska göras av skolan, eleven och vårdnadshavaren. Vid intervjun framkom att rektor inte vet om alla elever har en individuell utvecklingsplan. Lärarintervjuerna visar att alla elever har en portfolio som följer eleven mellan årskurserna och även när eleverna går vidare till årskurs 6. Arbetet med att utveckla de individuella utvecklingsplanerna har kommit längre i arbetslagen för förskoleklass– årskurs 2. I dessa arbetslag finns en tydlig förståelse för vikten av dokumentation, uppföljning och utvärdering av elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. I förskoleklass– årskurs 2 präglas arbetet av gemensamt arbete över årskursgränserna och specialpedagogen arbetar tillsammans med lärarna. I årskurserna 3–5 sker undervisningen i stor utsträckning i ålders-homogena grupper med få inslag av verksamhet över årskursgränserna.

Inspektörerna bedömer att lärarna har bra kännedom om sina elevers kunskaper men att dokumentationen och uppföljning i form av de individuella utvecklingsplanerna bör utvecklas. De ska ha en tydlig utgångspunkt i kursplanernas och läroplanens mål, redogöra för elevernas kunskapsläge samt beskriva vilka insatser som behövs för att eleven ska nå mål att uppnå och så långt som möjligt utvecklas mot mål att sträva mot.

Enligt skollagen ska särskilt stöd ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Rektorn ansvarar för att behov om stöd utreds, beslutar om åtgärder och ska se till att åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Elev och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Vid Yttre Ursviksskolan finns rutiner för att identifiera och utreda behov av särskilt stöd och att upprätta åtgärdsprogram som svarar mot förordningens krav. Vid inspektionen framkom att rektor inte alltid deltar vid elevvårdskonferenser. Grundskoleförordningen föreskriver att som ledamöter vid elevvårdskonferensen ska rektor, företrädare för elevvården, berörd klassföreståndare och annan berörd personal ingå. Inspektörerna vill uppmärksamma rektorn på vikten av att ta ansvar för arbetet med elever i behov av särskilt stöd.

Enligt läroplanen ska skolan sträva efter att eleverna utvecklar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Klassråd och elevråd är en viktig möjlighet till samverkan och att arbeta i demokratiska former. Vid inspektionen framkom att det för närvarande inte ges möjlighet till arbete i demokratiska former i exempelvis elevråd. Inspektörerna bedömer att skolan bör skapa bättre förutsättningar för elevinflytande och möjlighet till samverkan och att arbeta i demokratiska former på såväl klassnivå som skolnivå.

Normer och värden

Vid Yttre Ursviksskolan är eleverna kända av personalen och det råder en trivsam stämning mellan eleverna och mellan elever och personal.

Det är rektors ansvar att se till att det finns ordningsregler på skolan. Dessa ska vara anpassade efter varje skolas unika behov. Reglerna ska tas fram tillsammans med lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och, i grundskolan och motsvarande skolformer även deras vårdnadshavare.

Det är viktigt att ordningsreglerna diskuteras regelbundet och att eleverna är med och formulerar vad som ska gälla på just deras skola och gör reglerna till sina egna. Vid Yttre Ursviksskolan finns ordningsregler uppsatta endast i några få klassrum. Enligt rektorn beror detta på att skolan är mitt uppe i en omflyttning och att ordningsreglerna kommit bort på grund av detta. Inspektörerna bedömer att skolan bör se över ordningsreglerna så att det är gemensamma, kända och förankrade hos såväl personal som elever.

Alla som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och visa respekt för vår gemensamma miljö. Yttre Ursviksskolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Skolan visar exempel på en rad olika förebyggande insatser i det dagliga arbetet.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Syftet är att främja barns lika rättigheter. Skolan är skyldig att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och kränkande behandling. Vid samtal med personal, elever och föräldrar nämns problemet med att Yttre Ursviksskolans skolgård har en tydlig "framsida" och "baksida". I sitt arbete att förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling bland eleverna är det viktigt att skolan tar hänsyn till de speciella behov som kan finnas avseende skolans utemiljö.

Varje skola ska utarbeta en likabehandlingsplanen med syfte att främja allas lika rättigheter och att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska anpassas för varje verksamhet, t ex förskola, fritidshem och skola. Likabehandlingsplanen ska vara konkret och bör utgå från en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Ansvarsfördelning, rutiner för akuta åtgärder, uppföljande insatser bör ingå i dokumentationen. Personal, elever och föräldrar ska medverka i arbetet med planen som årligen ska följas upp, utvärderas och vid behov revideras. Likabehandlingsplanen vid Yttre Ursviksskolan är i huvudsak utformad enligt lagens krav. Inspektörerna vill dock uppmärksamma skolan på att likabehandlingsplanen ska utformas utifrån en kartläggning av specifika frågor för respektive verksamhet vid skolan- förskolan, och fritidshemmet.

Ledning och kvalitetsarbete

Som pedagogisk ledare och chef för personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det vardagliga arbetet i skolan och ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Rektorn för Yttre Ursviksskolan har genomgått statlig rektorsutbildning och ansvarar för tre grupper i förskoleklass- årskurs 2, en klass för respektive årskurs 3, årskurs 4 och årskurs 5. I rektorns ansvarsområde ingår även tre avdelningar i skolbarnomsorgen samt fem förskoleavdelningar.

Varje skola ska upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I kvalitetsredovisningen ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. Kvalitetsredovisningen ska också innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har

förverkligats och vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Varje skola ska ha en arbetsplan som anger hur skolan ska arbeta mot de nationella målen. Arbetsplanen ska utvärderas varje år. Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt att skolans resultat följs upp och utvärderas.

Yttre Ursviksskolan följer kommunens mall för arbetsplan och kvalitetsredovisning. Kommunens modell utgår från styrkort med områden som medborgare/kund, utveckling/tillväxt, ekonomi, medarbetare och arbetssätt/processer. I kvalitetsredovisningen, som också är arbetsplan, redovisas mål, metoder, måluppfyllelse och åtgärder för utveckling.

Redovisningen sker utifrån kommunens och skolans prioriterade mål men det finns ingen redovisning av hur väl skolan förverkligar de nationella målen för utbildningen. Redovisningen innehåller inte heller vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen finns med i redovisningen, men alla verksamheter finns inte med i kvalitetsredovisningen.

Tillgång till likvärdig utbildning

Yttre Ursviksskolan har förutsättningar att genomföra undervisning och eleverna ges i huvudsak goda valmöjligheter. Enligt grundskoleförordningen och timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen inom elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Eleverna ska erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningens innehåll och inriktning ska vara förenlig med kursplanen för de ämnen som utgör elevens val.

Vid Yttre Ursviksskolan erbjuds elevens val som temaveckor. Det finns ett antal olika aktiviteter att välja mellan men inspektörerna bedömer att skolan bör utöka elevernas möjlighet till ett allsidigt urval av ämnen.

Enligt särskoleförordningen kan en elev som är inskriven i särskolan få sin undervisning i en klass i grundskolan om berörda rektorer är ense om detta och elevens vårdnadshavare medger det. Särskolans kursplan gäller för en integrerad elev. Enligt timplanen för grundsärskolan har eleven rätt till utökat antal timmar i bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och slöjd. Detta i jämförelse med timplanen för grundskolan. Vid Yttre Ursviksskolan finns elever mottagna i särskolan integrerade i ordinarie undervisning. Enligt rektorn följer dessa elever särskolans kursplan. De inkluderade eleverna har även tillgång till extra undervisningstid med specialpedagog och elevassistent. Vid inspektionstillfället är det dock oklart om de inkluderade eleverna har tillgång till extra tid i idrott och estetiska ämnen. Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att de inkluderade särskoleeleverna får den undervisningstid de har rätt till enligt timplanen för grundsärskolan.

Personalen har pedagogisk utbildning och lärartätheten för skolan ligger i paritet med riksgenomsnittet. Kompetensutveckling genomförs men det enligt rektorn oklart vilka resurser som finns i kommunen för detta ändamål.

Datum	Ort
2008-05-27	Umeå

Pär Axelsson
Agnetha Burström